

נושא העבודה

הסגת גבול וטובת הציבור

תאריך: ינואר 2017

העבודה מוגשת בחסות העמותה של

נוער שוחר משפט עברי

הסגת גבול וטובת הציבור

מאת

שירה מנחם

הקדמה אישית

לפני כמה חודשים נתבקשנו לעשות עבודה משפטית בנושא מסויים
בחרתי בנושא הסגת גבול מכיוון שהוא עורר בי עניין רב, מפאת כל הסגות הגבול בחיינו .

אני רוצה לדעת כיצד מתמודדים עם מצב זה ?

אם פרצו לאדם לגבולו וחדרו לשטחו הפרטי מה העונשים של מי שעשה את זה ?

האם גם בטכנולוגיה יש הסגת גבול ולא רק במקרקעין ומיטלטלין ?

אני חושבת שכל אדם ואדם במדינתנו צריך לדעת מה זה הסגת גבול ומתי הוא פוגע
בציבור

ואת כל זה נבדוק במשפט הישראלי והעברי

מקווה שאהבתם את העבודה שירה מנחם

מה למדתי מהעבודה

במשך תהליך עבודתי למדתי את כל עבירת ההריגה אחרי שחפרתי בנושא ובררתי את התוכן הנכון לעבודה שלי, כל כך נהנתי בתהליך העבודה ולמדתי איך להסתכל על מוות שנגרם על ידי נאשם בצורות שונות, לפני העבודה לא ידעתי שיש סוגים שונים של רצח והריגה ובריגה ברשלנות. במשך כל התקופה הזו התחלתי גם להסתכל בפרשות נוספות שנמצאות כיום בחדשות. גם מה הוא תפקיד העורך דין בהליך, ואיזה קושי קיים אצל השופטים בבתי המשפט. העבודה שלי ללא ספק לימדה אותי בחומר, ידע ומידע נוסף.

תוכן עניינים

עמוד 1.....	שער.....
עמוד 2.....	הקדמה אישית.....
עמוד 3.....	תוכן עניינים ומבוא .
עמוד 4-9.....	הגישה במשפט הישראלי.....
עמוד 10-16.....	פסקי דין.....
עמוד 17-19.....	הגישה במשפט העברי.....
עמוד 20-21.....	השוואה.....
עמוד 22.....	בבליוגרפיה.....

מבוא

הנושא שלי הוא הסגת גבול וטובת הציבור

עבירת הסגת גבול היא הפרה של המרחב האישי הפרטי של אדם, בדרך של כניסה או המשך שהייה בנכס מקרקעין או מיטלטלין השייך לו במטרה להפחידו, להעליבו, להקניטו או לעבור עבירה כלשהיא.

השאלה המשפטית שלי היא מה היא הסגת גבול ומתי היא פוגעת בציבור ?

והאם הסגת גבול קיימת רק במיטלטלין ובמקרקעין ?

בחרתי בנושא זה מכיוון שהוא נושא החוב בחיי היומיום של כולם ואם אני יתעניין בזה אני יכולה להפיץ את תודעת הסגת הגבול על ידי זה שכל אחד מעביר לשני

וזה הוא נושא המעניין אותי אישית

הגישה במשפט הישראלי

עבירת הסגת גבול היא פגיעה במימוש זכויותיו הקנייניות של אדם במרחבו הפרטי, בדרך של כניסה או המשך שהייה בנכס במקרקעין או מיטלטלין השייך לו במטרה להפחידו, להעליבו, להקניטו או לעבור עבירה כלשהי. ככלל, כניסה לנכס תיחשב כהסגת גבול רק אם נלווית לה מטרה בלתי חוקית.

פקודת הנזיקין אינה מייחדת את עוולות הסגת גבול לפגיעות ברכוש בלבד.

סעיף 41 עוסק בהסגת גבול במקרקעין וסעיף 42 בהסגת גבול במיטלטלין ,

אשר בו קיימת עוולת הסגת גבול כעוולה עצמאית ונפרדת גם ביחס לפגיעות בגופו של האדם.

העוולות שנועדו על יד הפקודה להגן על האינטרס השלמות הגופנית המתנה את חלותן בכך שהטובע יוכיח את אלמנט הפגיעה מצב המזיק .

השמטת העוולה של השגת גבול לגופו של אדם מן הפקודה העשויה לעורר קושי .

סעיף 24 דורש הוכחות כוונה .

הדרישה להקים פגיעה מצדו של המזיק היא כיום תנאי בדו אנגלי .

חקרו החל מהמאה ה-14 ששם עולה השאלת האלמנט הנפשי הכרוך בעוולת השגת גבול ,

סוגיה זו קשורה לשאלה האם נזיקין זו חבות המבוססת על הפגיעה או שמא זו חבות המבוססת על פגיעה או על מעשה הנזק בלבד.

¹¹ גולדברג אמנון, אלמנט הרשלנות בעוולות הסגת גבול .

מקרה קיום רשלנות אצל המזיק :

במקרה זה עסק הנתבע בגיזום גדר שיחים שבחלקתו נפלו בנגד רצונו לשכנו

והשכן הגיש טביעה על השגת גבול היה ויכוח בין השופטים במשפט זה ולכן השופט (קייטנסיבי) שהופיע בשם הנתבע טען בתוקף נגד רעיון השגת גבול שהנזק ייגרם נגד רצונו של העושה .

השופט (פיירפסק) שהופיע בשם הנתבע התנגד לעומת זאת צריך לזהות בין עבירה פלילית

לבין השגת גבול אזרחית , אמר שבעבירה פלילית יש צורך בזדון אך אם אדם גוזם את השיחים ונופלים לו עלים לבד אז במקרה זה תהיה התביעה של השגת גבול .

השופט (פיגוט) תמך בטיעונו של השופט (קייסטיבי) והביא דוגמא של תעלה המובילה מים אל התחנה, לעומת זאת השופט (בראין) תומך בעמדתו של התובע ומנסח את השקפתו ואומר : "...כשאדם עושה מעשה עליו לעשותו בדרך כזו שעל ידי עשייה זו לא יפגעו ולא ינזקו אחרים".

קשה לדעת אם השופט מתייחס להשקפה הנוקשה של החבות המוגברת (כנראה ההשקפה שבראין השופט דגל) או על ההשקפה המתונה המשתיתה את החבות על הקיום של השגת גבול .

פסק דין ניתן על ידי השופט (טשוק), הוא מאמץ את ההשקפה ואומר , שמעשה תמים הגורם נזק אינו מטיל חבות על העושה. למרות זאת פסק הדין ניתן לטובת התובע, כנראה על יסוד ההנחה שהנתבע התרשל בדרך בה גזם את העצים חשיבות החלטה זו נעוצה בעיקר בכך שכל המשפטנים שנטלו חלק במשפט (מחוץ לליטלטון ואולי בריאן), חשו שאי אפשר להשתית חבות במסגרת הסגת גבול על המעשה המזיק בלבד ,

מעשה זה חייב להיות מסוג של התנהגות שיש בה משום סטייה ממה שנחשב לדרך נאותה וזהירה.

מקרה נוסף :

תביעת השגת גבול , בגין הנזק שנגרם לסוסים של התובע על ידי הסוס המשתולל של הנתבע .

השופט הורה למושבעים כי אם נגרם נזק על ידי מעשה ישיר של הנתבע , אין חשיבות לכך אם המעשה היה מכוון או רשלני.

השופט לא הורה למושבעים לשקול האם התאונה נגרמה ברשלנות הנתבע או מטעות שלו , הנתבע הגיש בקשה לעריכה של משפט חדש , ובית המשפט (זקן השופטים דאלאס והשופט בורו) החליט : טענה של תאונה בלתי נמנעת התקבלה מספר שנים לאחר מכן במשפט שעניינו הוא הסגת גבול , ובמקביל בית המשפט מצא שורת החלטות שקובעות שיש לטעון במפורש בכתב ההגנה את טענת התאונה הבלתי נמנעת , קביעה שמושתת על ההנחה הסמויה כי טענה זו מהווה הגנה בעלת ערך בתביעת מגמה דומה שהסתמנה בתפיסה של תקיפה , כאשר בתי המשפט מדגישים את הרעיון שהטלת בעלמא של מקל על אוזר , לא מספיקה לכשעצמה להוות תקיפה ויש צורך באלמנט נוסף שמצביע על פשיעה . ההתפתחות המשפטית לא נעצרה בשלב זה , ומה שקודם לכן נחשב כעניין של הגנה , הפך לאט לאט ליסוד העוולה עצמה .

פסק מנחה ניתן בשנת 1875 , ע"י בית המשפט של האקסצקר בפרשת , ובו הוחלט בפה אחד כי " על מנת להגיש תביעה בגין פגיעה באדם המעשה , המזיק חייב להיות מכות או כתוצאה מרשלנות " .

ובמקרה זה הסוסים של הנתבע הובלו בדרך ציבורית ונבהלו מכלב שנמצא בדרך , והמשמש של הנתבע שהוביל אותם לא היה יכול להשתלט עליהם , הוא ניסה לבצע פנייה לעבר פינת הרחוב אך הוא לא הצליח בכך , ומשום כך גם פגע בגופו של התובע וגרם לו נזק .

התובע תבע את הנתבע גם בגין הסגת גבול וגם בגין רשלנות .

חבר המושבעים מצא כי לא הייתה הוכחה לרשלנות ביחס למשמשו של הנתבע , והתובע

טען כי בגלל ממצא זה הוא עדיין זכאי לפסק דין ביחס לתביעה של הסגת גבול.

לאחר טיעון מלא של שני הצדדים החליט בית המשפט (ברמוול , קליסבי , ופולוק) , כי

בנסיבות אלו אין מקום לתביעה של הסגת גבול .

השגת גבול במידע ממוחשב :

נושא זה מעמיק כיצד פועל המחשב והאינטרנט וכיצד פועלת התקשורת בין המחשבים .

יש להבין את מהות האינטרנט ואת אופיו והשקפת עולמו

נראה כיצד בתי המשפט מתלבטים בסוגיה זו וכך נוצרים פסקי דין שלפעמים סותרים

אחד את השני .

עולת השגת גבול אינה רק אחת מהאפשרויות להסדיר את החדירה למידע ממוחשב ישנן

עוד דרכים .

אך למרות כל הפטרונות הקיימות צריך לחוקק עוולה במיוחד שתספק פתרון מלא

בסוגיית המחשוב הפולשני

לפי סעיף 31 " לפקודה על טובין" ועל פי השנה בה נחקקה הפקודה לא ניתן להבין כי

הכוונה הייתה גם למידע ממוחשב :

" הסגת גבול במיטלטלין היא לקיחת טובין שלא כדין מהחזקתו של אדם אחר , או הפרעה

אלימה בהם בהיותם בהחזקתו של אדם אחר ; אך אין תובע יכול להיפרע פיצויים על

הסגת גבול במיטלטלין אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון ."

עוולה זו נכתבה בשנת 1968 לפני עידן הטכנולוגיה המתקדמת אך בעבר השתמשו למשל בסכסוכי שכנים כאשר השכן מפריע לחיות המשק שלו על ידי גירוש החיות מהמרעה²

מקרה :

התובע מנהל אתר אינטרנט בשם " ספידי נט" המספק שירותי היכרויות בדואר אלקטרוני וכן מפעיל פורומים.

הנתבע מפעיל אתר פורנוגרפי בשם "האתר של סוזי , " בו הוא מפעיל בין היתר חנות וירטואלית .

לטענת התובע, הנתבע הפעיל תוכנה לאיתור תיבות דואר אלקטרוני בפורומים המנוהלים באתר התובע, ללא רשותו ובכך הביא לקריסת האתר.

הנתבע לא הכחיש את העובדות 'בית המשפט קבע כי מדובר בפעולה אגרסיבית וחורגת מפעילות רגילה באינטרנט.

בית המשפט קבע כי אמנם מדובר בתחום וירטואלי אך כזה שמופעל על ידי חומרה

.מכאן הגיע בית המשפט למסקנה כי הפעולה שהביאה לקריסת השרת מקיימים את כל היסודות של עוולת השגת גבול במיטלטלין.

כמו כן קובע כי מדובר גם בעוולה לפי חוק הגנת הפרטיות כך בית משפט היזכר.

עוד מקרה הקרה בחברת איביי העולמית :

זהו פסק הדין המצוטט ביותר בפסקי דין בתחום הסגת הגבול במידע ממוחשב.

התובעת מנהלת אתר מכירות באינטרנט. האתר מאפשר למוכרים להציע למכירה מוצרים שונים ולקונים להציע מחירים לקניה, באופן של מכירה פומבית .

התובעת מרוויחה דמי תיווך. כל משתמש חייב לחתום על הסכם שימוש האוסר על שימוש בכל תוכנה אף לא באופן ידני במטרה לסרוק ולהעתיק דפים מהאתר .

² ריכטר אליהו –הסגת גבול במידע ממוחשב

הנתבעת מנהלת אתר המרכז מכירות פומביות מאתרים שונים כגון אתר התובעת. לצורך כך אוספת הנתבעת מידע בדבר מכירות פומביות מהאתרים השונים וכן מאתר התובעת. בתחילה נתנה התובעת אישור לנתבעת לבצע סריקה באתר שלה, אך לאחר מכן נוצרה מחלוקת בדבר אופן החיפוש.

התובעת רצתה שהנתבעת תבצע חיפוש רק בזמן שבו המשתמש נכנס לאתר הנתבעת. כך ההכבדה על אתר התובעת תקטן. בשל המחלוקת, התובעת אסרה על הנתבעת להמשיך בפעולה אך הנתבעת המשיכה להשתמש ברובוט ואף השתמשה בשרתי פרוקסי על מנת להתחמק מניסיונות התובעת לחסום את הנתבעת.

על כן ביקשה התובעת צו מניעה זמני האוסר על הנתבעת להשתמש בתוכנות אוטומטיות לסריקת האתר ללא אישורה בכתב ומראש. בית המשפט קבע כי הנתבעת פעלה בניגוד להרשאה ודחה את טענתה כי מדובר באתר הפתוח לציבור ועל כן חופשי לגישה. נקבע כי הנתבעת גרמה לנזקים ולאור האמור לעיל ניתן הצו

פרשת Ticketmaster

התובעת מוכרת כרטיסים לאירועי ספורט, תרבות וכד' עבור חברות שונות ומרוויחה דמי תיווך .

המכירות מתבצעות גם באינטרנט. הלקוח מגיע לדף הבית ומשם מופנה לעמוד פנימי המפרט את האירוע אליו הוא מעוניין לרכוש את הכרטיס

.לתובעת יש גם פרסומות הנמצאות בדף הבית וכן בעמודים הפנימיים. התובעת מרוויחה כסף גם מהמפרסמים בהתאם למספר הקליקים שמקבל כל עמוד אליו נכנס כל לקוח. הנתבעת מוכרת כרטיסים גם היא, אם כי בהיקף קטן יחסית. במקרים שמדובר בכרטיס אותו הנתבעת לא מוכרת, הנתבעת מפנה את הלקוח ישירות לעמוד בו נמכר הכרטיס אצל התובעת.

נעשה שימוש קישור לדף פנימי באתר אינטרנט. הנתבעת לא מרוויחה עמלה כלשהי מהתובעת .

הנתבעת משיגה את המידע על כל העמודים הפנימיים של התובעת על ידי שימוש בתוכנות "spiders" או "webcrawlers" לעניין הסגת גבול

מהחומר שהוצג עולה כי השימוש שעשתה הנתבעת הוא מועט ולא משפיע על מהלך העסקים הרגיל של . התובעת בית המשפט הוסיף כי ההפסד לכאורה של התובעת מכך שלקוחות לא עוברים בדף הבית ולכן הרווחים מפרסום נפגעים, מתקזז בכך שהנתבעת מפנה לקוחות רבים לתובעת, שלא בטוח שהיו מגיעים לבד. מהסיבות לעיל, הבקשה לצו מניעה זמני נדחתה. החלטה זו נותרה על כנה גם בסבב נוסף.

נזיקין הסגת גבול באינטרנט פסק דין

בעל אתר אינטרנט (נתבע) לוקח ללא רשות רשימה של לקוחות מאתר אחר הגורם לקריסת האתר .

מטרת החדירה הייתה לצורך לקיחת לקוחות פוטנציאליים לאת שלו .

נפסק כי הפגיעה בפעולות המחשב מהווה עוולה של הסגת גבול במיטלטלין

לפי פקודת הנזיקין , עקב הפניות הרבות שיזם לאתר גרם לקריסה וזה מהווה הסגת גבול במיטלטלין .

בית המשפט ציין כי הסגת גבול במיטלטלין התיישנה ולא נעשה בה שימוש שנים רבות בגלל שהרלוונטיות שלה³ פחתה⁴ .

אך כיום עקב עידן הטכנולוגיה היא קמה לדחייה ונעשה בה שימוש רב למשל בפגיעה בשימוש השרתי המחשבים

היסודות להוכחת הסגת גבול במיטלטלין הם: הפרעה אלימה , נזק בממון , וקשר סיבתי .

³

⁴ המאגר המשפטי לישראל, אבן חן אורי נ' סויסה ניר .

ישנו עוד מקורה נוסף לחיוב הנתבע והוא "חוק הגנת הפרטיות" (תשל"א 19819)⁵ והוא מתייחס לדיור ישיר המהווה פניה לאדם בדרך ממוחשבת או באמצעי אחר. נפסק גם כי "חוק הגנת הפרטיות" מתייחס ברובו לאחריות של בעלי מאגרי מידע ומכוון להגנת הציבור אך גם לבעל מאגר מידע יכול להיפגע מבעל של מאגר מידע אחר. והחוק גם מתייחס להגנת הפרטיות במאגרי מידע לאבטחת מידע, שימוש או העתקה ללא רשות שלא כדין.

ביהמ"ש קבע תחום האינטרנט הולך ומתרחב ולכן נדרשים כללים אלמנטריים התנהגות הוגנת וסדר שמירה, כמו שאין לקחת מוצרים מהסופר ללא תשלום כך גם אין לקחת מידע מאתר אינטרנט מסחרי ללא תשלום.

צריך להבחין בין מידע העומד לרשות הגולשים בחינם ובין מידע שאינו זמין לגולשים בנוגע ליחסים לאתר.

התובע מנהל אתר מספק שירותי הכריות ברשת "ספידי-נט" לגולשים הישראליים

האתר משלם אלפי שקלים עבור אכסון השרת והחיבור לאינטרנט כל חודש

לפי טענת הטובע: הנתבע מר סויסה מפעיל אתר פונו גרפי "האתר של סוזי" המכיל תכנים המיועדים למבוגרים בלבד וחנות אינטרנטית המוכרת חומריים פונוגרפים.

התובע טוען כי בתאריך 3/4/03 בערב האתר והדואר הושבתו לשלוש שעות בגלל פעילות הנתבע לאיתור תיבות דואר.

התובע טוען כי נגרם נזק לאתר עקב הפעולות שהנתבע עשה ונדרש שעות ומוניטין לתקן זאת.

הנתבע הגיש כתב הגנה ובו כתוב שהוא מנהל אתר אינטרנט למבוגרים בלבד

בסעיף 6 לכתב ההגנה מאשר הנתבע שהשתמש בשירותים אותם הציע האתר של התובע.

ובו הוא מודה כי הוא נכנס לאתר כדי לקחת משתמשים פוטנציאליים לאתר ולהגדיל את רשימת התפוצות של האתר .

השימוש שנעשה באתר הוא שימוש חורג הוא שלף משם מידע וגרם לקריסת האתר כך טוען התובע .

הנתבע אומר שהוא יודע שעשה מעשה לא ראוי והוא נכנס כיוון שהוא נכנס לאתר מסיבות כלכליות ללא רשותו של התובע וללא תשלום ואפילו ללא רשות הרשומים באתר .

כל הפעולות חורגות מהשימוש המותר לכל אדם זה מהווה עבירה על "חוק הגנת הפרטיות" וכן מהווה עוולת על פי "פקודת הנזיקין" .

הנתבע נטל מידע באופן חד צדדי וללא תשלום ובנוסף לכך נגרם נזק לתובע עקב הנטילה האגרסיבית של המידע שגרמה לקריסת האתר .

הנתבע התעלם מהנזק שהיה צפוי לאתר ,

אומנם הפריצה בוצעה דרך קווי אינטרנט פומביים וציבוריים, אולם אין בכך כדי להכשיר את הפעולה , למרות שלא נעשתה פריצה ממשית למקרקעין.

פגיעה בשרת המחשב הינו עוולת הסגת גבול במיטלטלין לפי פקודת הנזיקין עקב הפניות הרבות גרמו לקריסת השרת וזו היא הסגת גבול במיטלטלין .

כך גם קרה בחברת Intel אחד מעובדיה לשעבר שלך להם מסרונים וזה הכביד על מחשבי החברה .

החברה טבעה אותו בעילה של הסגת גבול במיטלטלין ובקשה שיפסיק לשלוח מסרונים , בית המשפט קבע כי חופש הביטוי אינו נפגע ולכן הביאו לו צו מניעה קבוע.

הסגת גבול במיטלטלין כולל את סעיף 31 לפקודת הנזיקין – הפרעה או אלימה במיטלטלין בהיותם בחזקתו של אדם אחר כך כתוב בדין הישראלי

לפיכך התובע יפרע את הפיצויים על הסגת גבול ונזק בממון ובמקרנו נגרם נזק לאתר ונדרש לתיקונו .

סעיף 32 לפקודת הנזיקין קובע כי "בתובענה שהוגשה על הסגת גבול במיטלטלין הנתבע הראיה שהמעשה שעליו מתלוננים לא היה שלא כדין". הנתבע מודה כי הוציא שמות מהאתר לצורך עסקי והוא צריך להוכיח כי פעל כדין

עקב הכניסה המסיבית לאתר באותה שעה גרם לקריסת האתר וזה דומה להפרעה אלימה וזה הוא קשר סיבתי בין פעולה לנזק , נגרם נזק בממון ומכאן צריך שכל האלמנטים יתקיימו .

הפרת חוק הגנת הפרטיות – במקרה זה נפגעו הרשומים באתר , הם נרשמו לצורך בשימוש זה בלבד ולא לצורך מסחר והנתבע לא רשאי לשלוף את שמותם באתר שלא נרשמו אליו ולכן הוא עבר על חוק הגנת הפרטיות .

* חוק הגנת הפרטיות תשמ"א 1981 מתייחס לאבטחת מידע כשימוש או העתקה שלא כדין .

* סעיף 2 מגדיר פגיעה בפרטיות בין השאר כהעתקת תוכן של כתב שלא נועד לפרסום או שימוש בתוכנו בלי רשות מאת הנמען או הכותב.

* סעיף 4 לחוק קובע כי פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, והוראות פקודות הנזיקין יחולו עליה בכפוף להוראות חוק זה.

* סעיף 5 קובע כי הפוגע במזיד בפרטיות זולתו, דינו מאסר חמש שנים.

מכל זה מהווים מעשיו של הנתבע הפרה על חוק הגנת הפרטיות .

השימוש באינטרנט

כיוון שהאינטרנט הולך ומתרחב הוא צריך שמירה על הכללים והתנהגות הוגנת .

אין לאדם רשות להיכנס לאתר שלא בדרך המקובלת או לאפשר חדירה לאתרים לצורך מסחר ואין להתיר גרימת נזר לאתרים .

יש לשמור על הכללים המקובלים , שמירה על נכס האתר המנויים ועל פרטיותם ששמותיהם פעולת הנתבע במקרה זה נופלת לתחום השימוש במה שידוע כ"דואר זבל" תיבות הדואר יילקחו לשם מסחר. ומה שעשה הנתבע במקרה זה נאסר על ידי בית המשפט בארה"ב .

בית המשפט פסק כי נעשה ניצול אסור של שרתים וחברות של החברות הנ"ל .

למרות שהוראות הדין לא נחקקו לצורכי אינטרנט וזה ברור שפקודת הנזיקין לא לקחה בחשבון את שאלת האינטרנט⁶

במקרה זה הנזק שנגרם לאתר עקב השבתתו למשך כמה שעות ונדרש זמן לתקן את האתר ובנוסף נלקח מידע בעל ערך רב וללא תמורה עבור המידע וללא רשות בעל האתר .

דעתי על פסק הדין הוא נכון ואני חושבת שכל שופט אחר היה צריך לפסוק זאת ואני חושבת שבארץ צריך יותר להיכסף למידע הזה כי זה משהוא חשוב בטח ובטח בגלל ש עידן הטכנולוגיה הוא מפותח ומשוכלל וכל אחד יכול לעשות זאת .

וגם צריך להגביר את האכיפה .

⁶ סעיף 2, סעיף 4, סעיף 5

פסד דין שושנה רדמולסקי נגד יצחק פרידמן

טביעה של אישה המערערת להחזרת הדירה, השכירות נעשתה למשך שנה אך הוא המשיך להשכיר את הדירה והפך לדייר מוגן בבניין .

אשת המשכיר נפטרה ובתם טיפלה באביה וכעת היא מנהלת את ביתה של אביה הזקן. אך זו לא הסיבה היחידה שהיא עברה בית אלה גם היחסים עם בעלה אינם תקינים

המערערת תבעה את הפינוי המושכר בשני עילות *הפרת תנאי השכירות על ידי השכרת משנה ובנוסף על התקנת טלוויזיה במושכר שחברה על גג הבית הסמוך , חוט האנטנה עובר מחצר בית שממול אל חצר של המערערת . עולה השאלה מעם השופטים האם העברת חוט מהווה הסגת גבול שמזכה את המערערת . אך זה לא הדבר המרכזי שעניין אותם אלא הם חששו שהבת תשכיר שם באופן קבוע ותהפוך לדיירת מוגנת , ובכתב טביעה סעיף 6 כתב שהאב ובתו יחשבו כמו אוחים ולא כדיירים , הדיירים בקשו להרכיב את האנטנה בבית השכן אך הטובעת טוענת שזה יפריע לה אם האנטנה תעבור דרך חצרה .

הטובעת אינה מבקשת לטפל בחור שנגרם עקב מעבר האנטנה מכיוון שזה מובן מאילו לפי סעיף ה' לחוזה השכירות שאומר שאין שהדייר מקבל את הדירה כך צריך להחזירה .

אך במידה ובחווה נרשם אחרת , השוכר רשאי להשתמש בקיר החיצוני באורח סביר .

למרות שהמערערת אינה מסכימה חוק 33(6) להגנת הדייר אומר שהיה צורך להעביר חוט זה דרך הקיר אל דירת המשיב .

על פי סעיף 11 לחוק המקרקעין אומר שאילו החצר הייתה בהחזקת המערערת ואין לה שימוש בלעדי מכיוון שהוא אצל בעל הדירה והחצר ברשותו אז זה עשוי לשמש יסוד לתביעת הסגת גבול בהיקף בעלות . מתיחת הקן הותקנה לצורך קבע וזה לא קשור רק למעבר החוט, למרות שזה נמצא בחלל האוויר שלה .

פוסק אנגלי סבר שהפגיעה בחלל האוויר אינה הסגת גבול אלה ואינה מעמידה זכות טביעה אך הדעה המודרנית טוענת שהחודר על תחום הזולת מסיג גבול .

ההבדל הוא שאם זה היה מפריע ממש לתובע לפי סעיף(44)א לפקודת הנזיקין , ובנוסף שלפי סעיף 29 לפקודה כניסה למקרקעין - לרבות חלל הרום - היא לבדה, מזכה את התובע בסעד בעילה של הסגת גבול.

אולם אם התובעת הייתה בונה בית נוסף וזה היה מפריע לה הייתה זכאית לסעד, אך טענת התובע שאומרת שזה לא הסטטי וזה מכער את החצר וראינו שהבעיה העיקרית לא עלתה לשולחן הדיונים .

מכיוון שטלוויזיה זה משהוא פופולרי והפגיעה בזכות המערערת היא אפסית, ולמעשה אין המשיב מסיג את גבולה אלא באופן טכני. מטעם זה הייתי דוחה את הערעור, ומחייב את המערערת⁷ לשלם למשיב סכום כסף על הוצאות המשפט

השופט ברנזון : אני מסכים

השופט ח' כהן :אומר שצריך לדחות ערעור זה .

אני חושבת שהשופט ברנזון צודק הוא החליט בצורה החכמה מאוד מכיוון ש הסיבה המרכזית שהטובעת טבעה על משהוא חיצוני וטוענת שזה לא הסטטי ולכן אני חושבת שפסיקת השופט נכונה ושהתובעת צריכה לשלם על תשלום המשפט .

⁷ נבו הוצאה לאור בע"מ המאגר המשפט הישראלי (1971)

משפט עברי :

הסגת גבול לפי היהדות היא מצוות לא תעשה הנמצאת בתרי"ג מצוות

"לא תסיג גבול רעך אשר גבולו ראשוני בנחלתך אשר תנחל".

בשנת 1940 בנאפולי הודפס ספר ה"אגור" שנכתב בידי רבי יהודה בר' יעקוב

בפרשתנו נאמר "ארור מסיג גבול רעהו"⁸⁸ (דברים כ"ז, י"ז) וזו ההסכמה העברית הראשונה שעניינה איסור הסגת גבול .

יש איסור לשלוח יד במלאכת הזולת "כל איש השולח יד במלאכת רעהו..." אסור לאדם לשלוח יד במה שחברו עושה .

רבניה של העיר רומא אמרו שכל מי שישלח יד יחרימו אותו .

המסכימים מגנים על המחבר ועל המדפיס הספר ומציינים את ההוצאות הכספיות ואת טרחת המחבר וגם הם מנסים למנוע נזק שעלול להיגרם על ידי הדפסת החיבורים "בדפוס יותר נאה מזה".

ישנם אוסרים המסתמכים על הלכות התלמוד "עני המהפך בחררה" ו"מרחיקין מן הדג כמלא ריצת הדג, משום שיורד לאומנות חברו", ומסיקים מהן: "אם כן, זה שטרח ועמל, מי שיורד לאומנותו, הרי זה גוזל ממש".

אין איסור המגביל טריטוריאלית מכיוון ו"בהיות שספרי דפוס נעים מים אל ים".

האיסור חל על כולם גם על המדפיס וגם על הכותב ואפילו על הקונה עצמו .

האיסור מוגבל למשך 10 שנים אך הוא לא יחול עד שהיה אישור בכתב המחבר .

אין מקורות במסמך הנוכחי.⁸⁸ (דברים כז, יז)
ספר ה"בחור"

ההסכמות לספרים בתקופה הראשונה לאחר המצאת הדפוס לא מיוחדות רק לספרים העבריים ואפילו חוקרים הצביעו על העובדה שגם ההסכמות בדבר אישור טיב החיבור הנדפס וההסכמות האוסרות הסגת גבול המדפיס ניתנו בתקופת הבראשית של הדפוס מטעם מהאפיפיור .

הדיון ההלכתי הראשון הוא

פרשת המדפיס הנוצרי אלויזי בראגדין לבין המדפיס אנטוניו יושטיניאן בעניין הדפסת "היד החזקה" לרמב"ם

תשובת הרמ"א (רבי משה איסרליש):

מעשה שקרה איש ששמו נודע ממחקים הוא היה גאון מאיר מפדווא ששיתף את רעיונותיו עם אחד מאנשי ארצו והוא מדפיס ספרים, שניהם הסכימו להדפיס חיבור "משנה גדולה" וכך עשו .

קם עשיר מעשירי הארץ נגדו ואמר שהוא גם יעשה לו ספר, וכך עשה .

הוא עשה זאת כדי להכעיס ולכלות את ממון הגאון, כי אם הגאון לא ימכור את ספריו זה יכביד עליו .

הרמ"א פסק: : "דין הוא עם הגאון, שהוא ימכור ספריו ראשונה". ומאחר שאינו יכול לכפות דין ישראל על המדפיס הנוצרי, "מכל מקום לא נניח את שלנו, ולומר שכל ישראל, ומי שבשם ישראל יכונה, לא יקנה שום ספר מיימוני החדשים רק מאותן היוצאים מתחת יד הגאון הנ"ל או באי כוחו".

הרמ"א מבסס את פסקו כי בסוגיית התלמוד הרב הונא ש אפשר לעכב את הזולת מלהסיג את הגבול, ופסק "אם כן הרי לפנינו שמדינינו, אין לו ליענטלומר שני לדפוס זה כלל. והגאון הנ"ל היה יכול לעכב עליו, כפי שהוכחנו, וכך מצוה על הדיינים של ישראל...". ואומר שהדין הנוכרי כדין ישראל .

ולבסוף פסק הרמ"א לטובת מהר"ם מפאדובה, ולא הסתפק רק בכך אלא גם הביא חרם על מי שיקנה את ספרו של המתחרה, על ידי הטלת איסור על הקונים והתגבר על המוכר הנוכרי.

האם בין עיר אחת יכול למנוע מבין עיר אחרת לעסוק במסחר או אומנות או שצריך להתחשב בטובת הלקוח ולהתיר לבן עיר אחרת לעסוק במסחר או אומנות במידה והוא מוזיל את השער?

רבי יוסף לוי אבן מגיאש: חושב שבין עיר יכול למנוע מבן עיר אחרת לעסוק במקצועם כאשר יש הפסד של הלקוחות של אותה עיר, במידה והם מוכרים את אותו מכיר או שהסחורה טובה יותר אז הם לא יכולים למנוע מהם לעסוק במסחר או אומנות כי הם לא עושים טובה לחלק אחד מן העיר שהוא רע לחלק האחר של העיר

לפי הר"י אבן מגיאש אנו רואים שהוא עושה הבדלה בין סוחר מהעיר או אל מחוצה לה ומשווה מחירים בין סוחר פנים לבוחר חוץ אך הוא אינו מדבר על זול יותר ופחות.

הרמב"ן לא אומר במפורש לגבי זכות העיכוב של בני העיר האם יש בה הבדל בין זול מעט לרב אך הוא רומז לכך: "ונדע כי דעת רב בזול גדול, אבל להוזיל מעט יותר ממוכרי העיר ודאי מצבו מעכבי דאם לא כן לעולם מצבו מעכבי, שאי אפשר שכשיש שם הרבה מבני אומנות שלא יוזל השער ובשביל דבר מועט כזה לא כל כמיניה לבר מתא אחריתי ולתיקין להאי (ללקוחות)" כך נראה דעת הרמב"ן.

לפי יוסף הרמב"ן אינו חולק על הר"י שניהם חושבים שזול גדול לבני העיר אסור לעקב ואילו בזול קטן יכולים.

וישנם החולקים זאת ואומרים שאין הבדל בין זול גדול לזול קטן, לפי הר"י מגאש ואומר שאפשר לעכב.

ואילו הרמב"ן טוען שגם בזול מעט וזול הרבה יש אפשרות לעכב, כמו שבית יוסף סבורים.

לפי הר"י מגרשא כל מי שמאפשר לבני העיר לעבוד ולא להתערב וזה ייזכר לו כטוב.

השוואה בין המשפט העברי למשפט הישראלי

הסגת גבול לפי המשפט הישראלי :

הסגת גבול היא פגיעה במימוש זכויותיו הקנייניות של אדם במרחבו הפרטי, בדרך של כניסה או המשך שהייה בנכס מקרקעין (דירה לדוגמה) או מיטלטלין (כלי רכב לדוגמה) השייך לו במטרה להפחידו, להעליבו, להקניטו או לעבור עבירה כלשהי. ככלל, כניסה לנכס תיחשב כהסגת גבול רק אם נלווית לה מטרה בלתי חוקית.

לפי הגדרת סעיף 15 לחוק המקרקעין⁹, מחזיק הוא אדם השולט באופן פיזי במקרקעין או אם אדם אחר שולט מטעמו על המקרקעין.

קישור למקורות :

לפי ה כתב במקרא : "לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשונים בנחלתך אשר תנחל" רש"י בפירושו למקרא מסביר שמדובר באדם המרמה את שכנו על ידי סימון הגבול בין קרקעותיהם באופן לא נכון. איסור זה הוא מקרה פרטי של איסור גזל, ובכל זאת כאשר מדובר בקרקעות בארץ ישראל ייחד לו המקרא איסור מסוים. לא רק זאת, אלא שנכתב במקום אחר במקרא על מסיג גבול : "ארור מסיג גבול רעהו".

⁹ 15 לחוק המקרקעין

ביבליוגרפיה

משפט עברי

אין מקורות במסמך הנוכחי. (דברים כז, יז).

ספר ה"בחור".

משפט ישראלי

נבו הוצאה לאור בע"מ המאגר המשפט הישראלי (1971)

15 לחוק המקרקעין

סעיף 2, סעיף 4, סעיף 5

גולדברג נבו

המאגר המשפטי לישראל, אבן חן אורי נ' סויסה ניר .

גולדברג אמנון, אלמנט הרשלנות בעוולות הסגת גבול טר אליהו – הסגת גבול במידע

ממוחשב

סיכום

מה למדתי מהעבודה?

במשך תהליך עבודתי למדתי על הסגת גבול וטובת הציבור אחרי שחפרתי בנושא ובררתי את התוכן הנכון לעבודה שלי, כל כך נהנתי בתהליך העבודה ולמדתי איך להסתכל על מה היא הסגת גבול ואיפה היא נמצאת, לפני העבודה לא ידעתי שיש סוגים שונים של הסגות גבול.

במשך כל התקופה הזו התחלתי גם להסתכל בפרשות נוספות שנמצאות כיום באתרי אינטרנט ובכלל בחיי היום יום. ולימדה אותי על הקושי הקיים אצל השופטים בבתי המשפט. העבודה שלי ללא ספק לימדה אותי בחומר, ידע ומידע נוסף.